EDUSKUNTA, Tarkastusvaliokunta

Jukka Wuolijoki
8.10.2015

Ajatuksia hallituksen vuosikertomuksen kehittämisestä.

I Lähtökohtia kommenteille.

1. Monitahoinen kokonaisuus, jossa eri osilla on erilaisia merkityksiä.

2. On pohdittava samaan aikaan sekä kertomuksen käyttöä ja merkitystä että prosessia, jonka osa kertomus on. Eteenpäin ei päästä vain kertomusta ruotimalla.

3. Kertomus on osa poliittishallinnollisen ohjausjärjestelmän kokonaisuutta.

4. Sen kulmapisteitä ovat hallitusohjelma, valtiontalouden suunnitelma, vuosibudjetti, tilinpäätös tarkastuksineen ja hallituksen kertomus.

5. Eduskunnan kannalta kertomus on hallituksen valvonnan väline.

II Vastattavia kysymyksiä.

1. Onko hallituksella oikea tilannekuva Suomesta ja sen kv. toimintaympäristöstä? Suomi maailmankartalla SWOT?

2. Onko hallituksella oikea tilannekuva Suomen sisäisistä oloista politiikkalohkoittain? Suomi SWOT

3. Vastaako hallitusohjelma oikein oikeisiin tarpeisiin?

4. Ovatko hallitusohjelma ja muut tarvetiedot johtaneet relevantteihin suunnitelmiin ja vaikuttaviin tavoitteisiin: VTS ja TMA hallinnonaloittain?

5. Ovatko vaikuttavuustavoitteet johtaneet oikeisiin toimenpidesuunnitelmiin ja tulosvaatimuksiin hallintorakenteissa?

6. Ovatko suunnitellut ja luvatut vaikuttavuustavoitteet toteutuneet? Analyysi.

7. Ovatko luvatut ja/tai vaaditut toimenpiteet toteutuneet? Analyysi.

III Vastauksia.

1. Suomi maailmankartalla –analyysi olisi tarpeen. Koottava politiikkalohkoittain valmiista kansainvälisistä vertailuista. Paljon tarjontaa. OECD, Eurostat, WEF yms. Suomea käsiteltävä vertailukelpoisena ”julkinen talous”- kokonaisuutena. Rahastot, kokonaisnettovarallisuus, kilpailukyky.

2. Kotimainen tilannekuva politiikkalohkoittain. Katsaukset hallinnonalojen yli. Ympäristö, Väestö, Terveys, Asuminen, Tulonjako, Tuotanto, tuonti/vienti, BKT Tilannekuvat aikasarjoina, tulevaisuusanalyyseinä, ei vain UHKAkuvia.

3. Suunnitelmien ja lupausten toteutuminen kuvattava ensisijaisesti vaikuttavuustietoina. Vaikuttavuustietoihin viitteet hallitusohjelmaan. Raportointi samoilla muuttujilla kuin suunnitelmat. VTV oikeassa. Kytkettävä ohjausjärjestelmähankkeeseen VNK:ssa. Valtiokonsernista ei ohjausvaikutustavoitetta; varallisuusinfo lisättävä.

4. Sosiaali-indikaattoreilla ei voida suunnitella, johtaa eikä valvoa. Ovat tutkimuksen välineitä. Indeksointiongelma monimuuttujaindikaattoreissa.

5. Eduskunnan lausumien toteutumista valvottava tietoteknisin ratkaisuin erikoisvaliokuntien ja ao. ministeriöiden välillä. Hälytysrajat, seurantakokoukset 3krt/v.

IV Jatkotoimia.

1. Suomi maailmankartalla, oma projektinsa.

2. Tilinpäätösdata vain nettiin, ei kirjaan. NETRA:n hyväksikäyttö viittauksin. Tarkastuskertomukset datan jatkoksi virastoittain.

3. Kertomuksesta dataa pois, analyysia tilalle. Analyysin lopuksi viittaukset TMA-momentteihin.

4. Lausumien seuranta VN:n ohjausjärjestelmäprojektille; it-ratkaisu+ seurantakokoukset.